

DE ZOO VAN ZWARTELGOUDE

BORGERHOFF
& LAMBERIGTS

Lien Vande Kerkhof

Met illustraties van
Davien Dierickx

1.

Een hekel aan Brakelhoenen

Sammy Tuimelaar had een bloedhekel aan kippen. Dat onhandige gefladder en gepik aan de benen vond ze drie keer niks. Toen ze acht werd, besloot haar vader Huub Brakelhoenen te houden in hun krappe stadstuinje. Op de plaats waar het opblaasbare ploeterbad in de zomervakantie stond, bouwde hij een kippenren.

‘Plonzen kunnen jullie nog een leven lang, maar dit eeuwenoude Vlaamse kippenras is met uitsterven bedreigd.’ Huub deed zich voor als een held die de zwart-wit geveerde diersoort van de ondergang wilde redden. Maar Sammy wist wel beter. Haar vader gebruikte het pluimvee stiekem als spotgoedkope afvalverslinders. De kippen moesten de composthoop simpelweg een kopje kleiner maken. En als het even kon ook om de dag een ei leggen. Dat was gemakkelijk haalbaar, had Huub beweerd. ‘Brakels zijn uitstekende legkippen en leveren minstens 170 eieren per jaar.’

Om te voorkomen dat de burens zouden zeuren over de geur van stro of Brakelstrontjes – de familie Tuimelaar woonde in een rijtjeshuis – stelde hij voor om één keer per week een ‘raap-je-rijk-dag’ in te voeren. Zowel de familie Schuddebeurs als meneer en mevrouw Peperzak mochten Brakel-eitjes rapen op een ochtend naar keuze. Behalve op woensdag, want dan bakte Huub een stapel kleverige pannenkoeken.

Tot Sammy's ergernis gooiden de buren en haar vader het snel op een akkoordje. Mevrouw Peperzak, die haar jeugd had doorgebracht op een koeienboerderij, gaf zelfs aan zich er erg op te verheugen. 'Enig toch, zo'n stukje platteland in de grote stad.' De familie Schuddebeurs verwarde het raap-je-rijk-moment dan weer met een wekelijks theebransje. Terwijl hun peutertweeling's zondags naar eieren speurde in de kippenren, dronken moeder en vader Schuddebeurs gemberthee met Huub.

Sammy stond erbij voor piet snot. Ze kon maar niet begrijpen dat haar buren zich niet stoorden aan de vier nieuwe bewoners. Klagen was per slot van rekening wat buren horen te doen. Zeker in een stad, waar iedereen een potje knorde om de minste habbekrats. Om de herrie van spelende kinderen bijvoorbeeld. Of om de indringende geur van verbrande pensjes op de barbecue. Grote mensen maakten er een sport van om een robber-tje te zeuren. Behalve de echtparen Schuddebeurs en Peperzak: die waren onhebbelijk verdraagzaam.

'Rotvogels', siste Sammy terwijl ze op het bankje tegenover de kippenren zat. De kippen maakten haar intussen al een zomer lang het leven zuur. 'De rode kam op jullie kop blijft niet eens rechtop staan. Het ding bengelt altijd naar één kant. Jullie zien er belachelijk uit!'

'Zusje!' riep Huub, die haar al zo noemde van voor ze een broertje kreeg. 'De koekjestrommel is leeg en de kaas is op. Gustje en ik lopen even naar de supermarkt.'

Terwijl ze haar duim in de lucht stak, bedacht Sammy dat niemand vanmorgen al eieren had geraapt. Ook de buren niet. Zodra Huub en Gustje langs de achterpoort verdwenen, griste ze vier exemplaren uit het hok. Zonder te aarzelen verpletterde ze de eieren onder haar schoenzolen en liet de schalen, de dooier en het slijm in de composthoop verdwijnen. 'Kippen die geen eieren leggen, zijn waardeloos', grijnsde ze tegen zichzelf.

Na het bezoek aan de supermarkt liep Huub rechtstreeks naar de kippenren. Aan zijn reuzenpassen maakte Sammy op dat haar vader scheurde van de honger. Hij tastte ongeduldig in het hok, liet zijn vingers dansen door het stro, maar vond geen enkel ei. Teleurgesteld smeerde hij dan maar een boterham met geitenkaas, die eigenlijk pas voor de lunch was bedoeld. Ook de daaropvolgende dagen kon Huub niet anders dan ontbijten met beenham of confituur. Want als een volleerde eierdief stak Sammy een stokje voor elke uienomelet.

Volgens Huub zaten 'zijn meisjes' niet lekker in hun vel. Ze legden niet alleen geen eieren meer, maar vlogen elkaar ook voortdurend in de veren. 'Brakel op bezoek!' riep mevrouw Peperzak laatst nadat er eentje op haar balkon was neergedaald.

'Neem een haan, buurman', adviseerde ze. 'Hennen zonder haan zijn erg onrustig en kibbelen erop los. Je dames hebben een leider nodig. De eieren komen daarna wel weer vanzelf.'

Het advies van mevrouw Peperzak deed Sammy's maaginhoud duikelen. 'Welke domme kakeltrien hebben nu een mannetje nodig om de baas te spelen? Straks maken ze nog kuikens, jakkes!'

'Kuikentjes, hoera!' kigde Gustje, die zijn zus had horen mopperen. 'Piep, piep. Kuikentjes doen piep, piep. Hé, papa?'

Huub streelde lieflijk over het bolletje van zijn zoon. 'We nemen een haan', besliste hij.

5.

De ontsnapte bavianen

De busrit naar Zwartelgoud, een dorp in de provincie Lepelburg, duurde twee uur en een kwartier. Halverwege de reis had de buschauffeur een toilet-pauze ingelast. Elke passagier hapte op zijn minst een luchtje. Alleen Sammy leek wel met behanglijm aan haar zitje vastgeplakt. Ze moest hoognodig, maar hield haar plas in. Er lag een knoop in haar maag en ze liet boertjes van de zenuwen. De op één na laatste halte was die op het Zwartelgoudplein. Omdat iedereen daar de bus verliet, nam de buschauffeur het niet langer nauw met het reisschema.

‘Ik heb aan je ouders beloofd dat ik je netjes afzet aan de halte naast de dierentuin, op de Koninklijke Koolmijnlaan’, zei hij meer als herinnering aan zichzelf dan aan Sammy. ‘Maar ik heb honger als een paard en ga eerst een hapje eten. In de kroeg hiertegenover serveren ze heerlijke Zwartelgoudkoek, een lokale specialiteit. Zin in een portie?’

Sammy trok haar neus op.

‘Vers deeg bereid met spek en perenstroop’, probeerde de buschauffeur terwijl hij zijn lippen likte.

Nu trok Sammy niet enkel haar neus op, maar maakte ze ook een kokhalzend geluid.

‘Dan niet’, bromde de man terwijl hij onhandig uit de bus sukkelde. Hij was zo lang dat hij zijn rug moest krommen om niet tegen het plafond te stoten. ‘Als je dertig keer tot zestig telt, ben ik vast weer terug. Ik laat de deur open voor het geval dat je je bedenkt.’

De buschauffeur was nog geen één keer tot zestig tellen weg of Sammy hoorde een vreemd geluid op het dak. Een soort getik of gebonk, alsof iemand boven op de bus de boogiewoogie danste. Net toen ze besloot om een kijkje te nemen, verschoot ze zich een aap. Of beter gezegd: ze schrok zich geen aap, maar ze schrok omwille van een aap. Een baviaan slingerde zich door de open klapdeur een weg naar binnen. Het stel keek elkaar welgeteld drie seconden aan. Zij vol ongeloof, het dier slechts licht verward. Op de vierde tel zette Sammy het op een gillen. De baviaan draaide zich om, stak twee knalrode billen in de lucht en sprong soepel naar buiten.

‘Chimpansees!’ riep een heer met een hoge hoed die voorbij de bus liep.

‘Gorilla’s!’ gierde een vrouwtje met een wandelstok.

‘Harige monsters met vuurspuwend achterwerk!’ jengelde een klusjesman.

Terwijl de aap op het dak van het busstation klauterde, kwam er een tweede baviaan tevoorschijn tussen de takken van een grote lindeboom.

Sammy’s ogen vielen uit haar kassen. Twee bavianen? De beestjes begroetten elkaar in diertaal en daalden af naar de begane grond.

‘Hou je ramen en deuren gesloten!’ bulderde de wijkagent die het maffe schouwspel in zich opnam.

‘Straks gaan ze er met mijn koopwaar vandoor!’ panikeerde de fruitboer.

Tevergeefs, want de bavianen hadden de vers uitgestalde vruchten al gespot en gingen er recht op af. De aap met de grootste billen stortte zich op een bak appels en zette gretig haar tanden in zoveel mogelijk exemplaren. De tweede sprong met al zijn kracht op een hoop netjes gestapelde watermeloenen, die in honderden stukjes op de grond uit elkaar spatten. De fruitboer vloekte het bavianenduo naar de hel, maar de dieren gingen door. Eentje trok aan de bolletjesrok van een kokette juffrouw, waarop het stuk stof van haar lijf waaide. Het andere beest greep naar de fopspeen van een waggelende peuter en stopte die in zijn bek. Het knaapje begon ontroostbaar

te snikken. De vader van het kind was woest en wilde de bavianen te grazen nemen. 'Ik maak jullie kapot!' raasde hij. Maar het apenkoppel liet zich niet opjuttten. Een van de twee sprong op het hoofd van de boze man, waardoor zijn haardos op de grond viel.

'Mijn kapsel!' schrok de brulboei.

'Een pruik. Meneer Drommels draagt een pruik', hoorde Sammy omstanders fluisteren.

Terwijl meneer Drommels jammerend om zich heen sloeg, hadden de apen zich alweer een heel eind verplaatst. Deze keer leken ze het gemunt te hebben op de kerktoren.

'Ze k-kl-klimmen naar de k-kl-klokken!' stotterde iemand.

'Dat meen je niet', jankte een ander.

'Haal ze daar weg!'

Maar het was al te laat. De dieren klampten zich vast aan de stolpen en schommelden hevig heen en weer. De klepels gingen onbesuisd tekeer. Gezinnen die de bavianenherrie nog niet hadden opgemerkt, verlieten snel hun huizen. En ook winkels en restaurantjes stroomden leeg. In een klein dorp zoals Zwartelgoud werd een driftig klokkenspel uitsluitend ingezet als alarmsignaal bij een grote ramp. Sammy hoorde hoe knallende sirenes de klinkende klepels en het gejoel van de massa overstegen. Twee politieauto's en een brandweerwagen scheurden over het Zwartelgoudplein en dropten mannetjes in uniform.

De bavianen bleken ontsnapt te zijn uit de Zoo van Zwartelgoud. Toen de buschauffeur dat hoorde, tikte hij een van de agenten op zijn schouder. 'Dat sip kijkende meisje daar logeert bij familie Dollepoot, de eigenaars van dat stelletje herrieschoppers. Ik moet haar daar zo afzetten.'

'Oh ja?' stamelde de politieman met een ernstige frons. 'Dan brengen wij haar wel in uw plaats.'

'Weet u het zeker, meneer de agent?'

'Ja hoor', knikte de man in uniform. 'We moeten directeur Dollepoot toch gaan vertellen dat zijn bavianen zijn ontsnapt. Het is altijd wat met die

